

eius, & mirabilia eius filijs hominum. Deinde in altera parte Psalmi laudatur omnipotentia Dei, qua solo nutu mutat rerum naturas. Dissensio quidem est inter expositores de quatuor illis miserijs: alij enim volunt eas esse corporales, & ad populum hebraeorum propriè pertinere. Alij existimant corporales esse, sed pertinere ad humanum genus vniuersum, non ad solos Iudaos. Alij spirituales esse censent, & liberationem ab illis, esse propriam Electorum. Alij deniq; spirituales esse dicunt, & liberationem ad omnes pertinere. Sed videntur sententia ista facile posse ad concordiam redigi, si dicamus ad literam de miserijs corporalibus agi, mysticè de spiritualibus: & ad genus humanum vniuersum pertinere, sed exempla poni in ijs rebus, qua populo Hebraeorum propriè contigerunt: liberationem verò perfectam ad solos electos; imperfectam ad omnes pertinere.

EXPLICAT. PSAL. CVI.

- I. **C**onfitemini Domino, quoniam bonus; quoniam in sæculum misericordia eius.
- II. Dicant, qui redempti sunt à Domino, quos redemit de manu inimici, & de regionibus congregauit eos.
- III. A solis ortu, & occasu, ab aliquilone & mari.

Hæc est præfatio totius Psalmi, in qua Dauid hortatur omnes, qui experti sunt misericordias Domini, vt confiteantur laudes Domini; ac potissimum confiteantur ipsi Domino, quòd ipse sit verè bonus, & misericors, & misericordia eius nunquam deficiat. Et quidem maximè propriè inuitat fideles, quos redemit sanguine Vnigeniti sui de manu inimici potētissimi, à quo captiui tenebantur ad ipsius voluntatem. i. Principis tenebrarum; quosq; congregauit in vnum populum, in vnam Ecclesiam, in vnum Regnum filii dilectionis suæ, non ex Aegypto, vel Babylone, vt olim Hebræos, sed ab ortu solis, & occasu, ab aquilone, & mari, id est, à quatuor Mundi partibus, siue ex toto orbe terrarum, iuxta illud Ioan. 10.

Alias oues habeo, quæ non sunt ouilæ, & illas oportet me adducere, & vocem meam audient, & fiet vnum ouile, & vnus Pastor. & Ioan. 11. Quia Iesus moriturus erat pro gente, & non solum pro gente, sed vt filios Dei, qui erant dispersi, congregaret in vnum. Quamuis autem maximè propriè inuitentur fideles, siue ex hebræis, siue ex gentibus: tamen inuitantur etiam generatim omnes homines, quos quocunque loco, & tempore liberauit Dominus de quacunque vexatione: nam redemptio in Scripturis accipitur passim pro liberatione, etiam si non fiat pretio interueniente: item quos liberauit de manu, id est, potestate cuiuscunque inimici: deniq; quos liberauit de quocunque exilio, de quacunque dispersione, de quacunque extremitate terræ, & reuocauit in patriam, atq; ad populum suum congregauit. Porrò illa descriptio à Solis ortu, & occasu, ab aquilone, & mari, continet, vt notum est, longitudinem, & latitudinem terræ: nam longitudo incipit ab ea regione, vnde oritur Sol, & desinit in eam, vbi Sol occidit: latitudo incipit ab ea parte, vnde flat ventus, qui dicitur Aquilo, & desinit in eam, quæ alluitur mari magno, quod Oceanus vocatur, quæ pars australis etiam dici solet, quia ventus Auster, Aquiloni oppositus, inde oritur.

Errauerunt in solitudine, in inaquoso, viam ciuitatis habitaculi non inueniunt. IV.

Esurientes, & sitientes: anima eorum in ipsis defecit. V.

Et clamauerunt ad Dominum cum tribularentur, & de necessitatibus eorum eripuit eos. VI.

Et deduxit eos in viam rectam, vt irent in ciuitatem habitationis. VII.

Confiteantur Domino misericordia eius, & mirabilia eius filijs hominum. VIII.

Quia satiauit animam inanem: & animam esurientem satiauit bonis. IX.

Hæc est prima pars Psalmi, in qua explicatur